

**AKVAKULTŪROS, JŪRINĖS ŽVEJYBOS IR ŽUVŲ PERDIRBIMO PRAMONĖS
ĮMONIŲ IR (ARBA) ŪKIŲ PRODUKCIJOS GAMYBOS, REALIZAVIMO,
DARBUOTOJŲ UŽIMTUMO IR EKONOMINĖS VEIKLOS RODIKLIŲ TYRIMO
METODIKA**

**I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

1. Akvakultūros, jūrinės žvejybos ir žuvų perdirbimo pramonės įmonių ir (arba) ūkių produkcijos gamybos, realizavimo, darbuotojų užimtumo ir ekonominės veiklos rodiklių tyrimo metodika (toliau – Metodika) nustato tyrimo organizavimą, naudojamus metodus, tiriamojo objekto elementų aprėptį, žuvininkystės duomenų (toliau – duomenys) rinkimą, jų apdorojimą, kokybės patikrą, rodiklių skaičiavimo, informacijos rengimo, skelbimo ir teikimo žuvininkystės duomenų tvarkytojui tvarką, atliekant tyrimus pagal:

1.1. Akvakultūros produkcijos auginimo ir realizavimo pusmečio ir (arba) metų ataskaitos Ž-4 formą (Taisyklių 1 priedas);

1.2. Žuvų perdirbimo įmonės ir (arba) ūkio gamybos ir darbuotojų užimtumo pusmečio statistinės ataskaitos ŽP-1 formą (Taisyklių 2 priedas);

1.3. Žuvų perdirbimo įmonės ir (arba) ūkio veiklos metų statistinės ataskaitos ŽF-1 formą (Taisyklių 3 priedas);

1.4. Laivo veiklos rodiklių metų ataskaitos DR-1 formą (Taisyklių 4 priedas).

2. Metodikoje vartojamos Taisyklių II skyriuje nustatytos sąvokos.

**II SKYRIUS
TYRIMO TIKSLAS**

3. Tyrimo tikslas – nustatyti:

3.1. pagal atskirus akvakultūros metodus auginamų konkretaus amžiaus žuvų rūšių produkcijos apimtį, sunaudotų pašarų kiekį ir vertę, produkcijos realizacijos pagal atskiras šalis kiekį ir vertę, įveistų tvenkinių plotą ir uždarųjų akvakultūros sistemų, baseinų ir kanalų tūrį, per metus patirtą grynąjį pelną (nuostolį), taip pat įvertinti natūraliuose vandens telkiniuose sugautų žuvų ir vėžiagyvių, skirtų akvakultūros produkcijai papildyti, kiekį ir vertę, žuvų veislynų ir inkubatorių produkcijos kiekį, nustatyti darbuotojų, dirbančių akvakultūros įmonėje ir (arba) akvakultūros ūkyje, skaičių ir dirbtas valandas pagal lytį ir užimtumo pagrindus;

3.2. atskirų jūrinių ir gėlavandenių žuvų rūšių, vėžiagyvių, moliuskų ir kitų vandens bestuburių perdirbtą kiekį ir vertę, gamyboje sunaudotų žuvų žaliavų kiekį ir vertę, pagamintos nemaistinės žuvų produkcijos kiekį ir vertę, darbuotojų, dirbančių žuvininkystės produktų perdirbimo įmonėse ir (arba) ūkiuose skaičių ir dirbtas valandas pagal lytį ir užimtumo pagrindus;

3.3. žuvų perdirbimu užsiimančių žuvininkystės produktų perdirbimo įmonių ir (arba) ūkių ekonominės veiklos pajamas, išlaidas, žuvininkystės produktų perdirbimo įmonės ir (arba) ūkio balanso ir realizacijos pagal atskiras rinkas kiekius ir vertes;

3.4. Baltijos jūroje, jos priekrantėje ir tolimuosiuose jūrų vandenyse žvejojančių verslinės jūrų žvejybos įmonių veikos ekonominių ir socialinių rodiklių vertes.

4. Informacijos naudotojai ir jos pateikimo tvarka nustatyta Taisyklių V skyriuje.

III SKYRIUS

TYRIMO ATLIKIMĄ REGLAMENTUOJANTYS TEISĖS AKTAI

5. Tyrimo atlikimą reglamentuojantys teisės aktai: 2008 m. liepos 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 762/2008 dėl valstybių narių akvakultūros statistikos pateikimo ir panaikinant Tarybos reglamentą (EB) Nr. 788/96, su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2013 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 1350/2013; 2013 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1380/2013 dėl bendros žuvininkystės politikos, kuriuo iš dalies keičiami Tarybos reglamentai (EB) Nr. 1954/2003 ir (EB) Nr. 1224/2009 bei panaikinami Tarybos reglamentai (EB) Nr. 2371/2002 ir (EB) Nr. 639/2004 bei Tarybos sprendimas 2004/585/EB, su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2017 m. lapkričio 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2017/2092; 2017 m. gegužės 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2017/1004 dėl Sąjungos sistemos, skirtos duomenų rinkimui, tvarkymui ir naudojimui žuvininkystės sektoriuje bei paramai mokslinėms rekomendacijoms dėl bendros žuvininkystės politikos, sukūrimo, kuriuo panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 199/2008, Lietuvos žuvininkystės sektoriaus 2014–2020 metų veiksmų programa, patvirtinta Europos Komisijos 2015 m. rugpjūčio 17 d. sprendimu Nr. C/2015/5897, Lietuvos Respublikos žuvininkystės įstatymas; Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2017 m. sausio 17 d. įsakymas Nr. 3D-42 „Dėl Lietuvos nacionalinės žuvininkystės 2017–2019 metų duomenų rinkimo programos patvirtinimo“; Lietuvos žemės ūkio ir maisto produktų rinkos informacinės sistemos nuostatai, patvirtinti Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2004 m. balandžio 8 d. įsakymas Nr. 3D-156 „Dėl Lietuvos žemės ūkio ir maisto produktų rinkos informacinės sistemos nuostatų patvirtinimo“.

IV SKYRIUS

TAIKOMI KLASIFIKATORIAI

6. Tyrime naudojamas Ekonominės veiklos rūšių klasifikatorius (EVRK 2 red.), patvirtintas Statistikos departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės generalinio direktoriaus 2007 m. spalio 31 d. įsakymu Nr. DĮ-226 „Dėl Ekonominės veiklos rūšių klasifikatoriaus patvirtinimo“ (toliau – Ekonominės veiklos rūšių klasifikatorius (EVRK); Europos Bendrijos integruotas tarifas (TARIC), patvirtintas 1987 m. liepos 23 d. Tarybos reglamentu (EEB) Nr. 2658/87 dėl tarifų ir statistinės nomenklatūros bei dėl Bendrojo muitų tarifo, su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2017 m. liepos 18 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentu (ES) 2017/1344 (toliau – Europos Bendrijos integruotas tarifas (TARIC)).

V SKYRIUS

TIRIAMOSIOS VISUMOS ELEMENTŲ APRĖPTIS IR VERTINAMI PARAMETRAI

7. Geografinė tyrimo taikymo aprėptis – tyrimas apima visą Lietuvos Respublikos teritoriją savivaldybių lygmeniu ir visus su Lietuvos Respublikos vėliava plaukiojančių laivų žvejybos regionus.

8. Tyrimo vienetų aprėptis:

8.1. pagal ataskaitos Ž-4 formą – Ekonominės veiklos rūšių klasifikatoriuje (EVRK) kodu 03.22 žymimą akvakultūros veiklą vykdantys verslo subjektai ir Lietuvos Respublikos ūkininkų ūkių registre registruoti ūkininko ūkiai, įtraukti į Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos Valstybinės veterinarinės kontrolės subjektų, išskyrus maisto tvarkymo subjektus, sąrašą ir turintys veterinarinį patvirtinimo numerį. Jei akvakultūros įmonė ir (arba) akvakultūros ūkis turi veterinarinį patvirtinimo numerį ir yra įregistruota Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos Valstybinės veterinarinės kontrolės subjektų, išskyrus maisto tvarkymo subjektus, sąraše, tačiau nevykdo Ekonominės veiklos rūšių klasifikatoriuje (EVRK) apibrėžtos akvakultūros veiklos, į statistinį tyrimą nėra įtraukiama. Lietuvos Respublikos valstybinės institucijos į statistinį tyrimą nėra įtraukiamos, jei jų nuostatuose apibrėžtose veiklos funkcijose nėra numatyta komercinė akvakultūros veikla;

8.2. pagal statistinių ataskaitų ŽP-1 ir ŽF-1 formas – žuvininkystės produktų perdirbimo veiklą vykdančios įmonės ir (arba) ūkiai (EVRK kodas 10.20), įtraukti į Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos Veterinarinį patvirtinimą turinčių gyvūninio maisto tvarkymo subjektų registrą. Jei žuvininkystės produktų perdirbimo įmonė ir (arba) ūkis yra įtrauktas į Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos Veterinarinį patvirtinimą turinčių gyvūninio maisto tvarkymo subjektų registrą, tačiau nevykdo Ekonominės veiklos rūšių klasifikatoriuje (EVRK) apibrėžtos žuvininkystės produktų perdirbimo komercinės veiklos, į statistinį tyrimą žuvininkystės produktų perdirbimo įmonė ir (arba) ūkis nėra įtraukiamas;

8.3. pagal ataskaitos DR-1 formą – verslinės žvejybos veiklą Baltijos jūroje, jos priekrantėje ir tolimuosiuose jūrų vandenyse vykdančys verslo subjektai (EVRK kodas 03.11), kurių laivai įtraukti į Žvejojančių jūrų vandenyse laivų duomenų sistemą. Per metus verslinės žvejybos veiklos nevykdę laivas laikomas neaktyviu ir į tyrimą nėra įtraukiamas.

9. Tiriamieji rodikliai:

9.1. pagal ataskaitos Ž-4 formą – tyrimas apima akvakultūros įmonėje ir (arba) akvakultūros ūkyje užaugintos ir realizuotos įprastinės ir ekologinės gamybos visų akvakultūros rūšių, įskaitant dekoratyvines žuvų rūšis, užaugintas akvakultūros metodais, produkcijos, sušertų pašarų ir akvakultūros sektoriuje dirbančių darbuotojų ir dirbtų valandų bei su akvakultūros produkcijos gamyba ir jos perdirbimu susijusios veiklos per metus gauto grynojo pelno (nuostolio) rodiklius. Perparduoti skirta produkcijos dalis, kuri nebuvo akvakultūros įmonės ir (arba) akvakultūros ūkio gamybos procese, ir darbuotojai, kurie dirba akvakultūros įmonėje ir (arba) akvakultūros ūkyje, tačiau su akvakultūra nesusijusį darbą, nėra įtraukiami į tyrimą;

9.2. pagal statistinės ataskaitos ŽP-1 formą – tyrimas apima žuvininkystės produktų perdirbimo įmonėje ir (arba) ūkyje atskirų jūrinių ir gėlavandenių žuvų rūšių, vėžiagyvių, moliuskų ir kitų vandens bestuburių gamybai sunaudotos importuotos ir (arba) vietinės kilmės žaliavos, perdirbtos ir realizuotos produkcijos, nemaistinės žuvų produkcijos gamybos ir darbuotojų užimtumo rodiklius. Perparduoti skirta produkcijos dalis, kuri nebuvo žuvininkystės produktų perdirbimo įmonės ir (arba) ūkio gamybos procese, ir darbuotojai, kurie dirba žuvininkystės produktų perdirbimo įmonėje ir (arba) ūkyje, tačiau su žuvų perdirbimu nesusijusį darbą, nėra įtraukiami į tyrimą;

9.3. pagal statistinės ataskaitos ŽF-1 formą – tyrimas apima žuvininkystės produktų perdirbimo įmonių ir (arba) ūkių perdirbtos ir parduotos žuvų produkcijos pardavimo, perdirbimo pagal paslaugą ir kitų pajamų, veiklos išlaidų, žuvininkystės produktų perdirbimo įmonės ir (arba) ūkio balanso ir realizavimo pagal atskiras rinkas rodiklius;

9.4. pagal ataskaitos DR-1 formą – tyrimas apima verslinės jūrų žvejybos įmonių laivų veiklos pajamų, su jomis susijusių išlaidų, sunaudotų degalų, verslinės jūrų žvejybos įmonės balanso ir darbuotojų užimtumo rodiklius.

10. Tiriamasis laikotarpis ar periodiškumas:

10.1. pagal Ž-4 ataskaitos formą – pusmetis ir metai;

10.2. pagal ŽP-1 ataskaitos formą – pusmetis;

10.3. pagal ŽF-1 ataskaitos formą – metai;

10.4. pagal DR-1 ataskaitos formą – metai.

11. Vertinami parametrai:

11.1. pagal ataskaitos Ž-4 formą:

11.1.1. pagal atskirus akvakultūros metodus auginamų įprastinės ir ekologinės gamybos konkretaus amžiaus žuvų rūšių įveistas ir išgaudytas kiekis (tūkst. vnt. ir / arba kg, įvertinant metinį žuvų masės prieaugį ir produktyvumą), pašaro tipas, sušertų pašarų kiekis t ir vertė (Eur), realizuotos produkcijos kiekis (tūkst. vnt. ir / arba kg) ir vertė (Eur) pagal šalis, su akvakultūros produkcijos gamyba ir jos perdirbimu susijusios veiklos per metus gautas grynasis pelnas (nuostolis) (Eur), bendras ir pagal atskiras kategorijas įveistų tvenkinių plotas (ha) ir uždarytų akvakultūros sistemų, varžų, baseinų ir kanalų tūris (m³);

11.1.2. natūraliuose vandens telkiniuose sugautų žuvų ir vėžiagyvių, skirtų akvakultūros produkcijai papildyti, kiekis (vnt) ir vieneto vertė (Eur), išskiriant pagal laimikio tikslą ir sugautos produkcijos panaudojimą, žuvų veislynų ir inkubatorių produkcijos kiekis (mln. vnt.) pagal išsivystymo laipsnį;

11.1.3. darbuotojų, dirbančių akvakultūros įmonėje ir (arba) akvakultūros ūkyje, skaičius ir dirbtos valandos pagal lytį, užimtumo pagrindus ir amžiaus grupes ir dirbtų valandų skaičius viso etato darbo vietoms įvertinti;

11.2. pagal ŽP-1 ataskaitos formą – pagal atskirus Europos Bendrijos integruoto tarifo (TARIC) gamybos tipus perdirbtų atskirų jūrinių ir gėlavandenių žuvų rūšių, vėžiagyvių, moliuskų ir kitų vandens bestuburių kiekiai (t) ir vertės (tūkst. Eur), perdirbant sunaudotų atskirų jūrinių ir gėlavandenių žuvų rūšių, vėžiagyvių, moliuskų ir kitų vandens bestuburių, importuotų ir (arba) vietinės kilmės, žaliavų kiekį (t) ir vertę (tūkst. Eur), pagamintą atskirų jūrinių ir gėlavandenių žuvų rūšių, vėžiagyvių, moliuskų ir kitų vandens bestuburių nemaistinės produkcijos kiekį (t) ir vertę (tūkst. Eur), darbuotojų, dirbančių žuvų perdirbimo sektoriuje, skaičių ir dirbtos valandos pagal užimtumo pagrindus, lytį ir amžiaus grupes ir dirbtų valandų skaičių viso etato darbo vietoms įvertinti;

11.3. pagal ŽF-1 ataskaitos formą – tyrimas apima žuvininkystės produktų perdirbimo įmonių ir (arba) ūkių perdirbtos ir parduotos žuvų produkcijos pardavimo, perdirbimo pagal paslaugą ir kitų pajamų, veiklos išlaidų, žuvininkystės produktų perdirbimo įmonės ir (arba) ūkio balanso ir realizavimo pagal atskiras rinkas rodiklių vertes (tūkst. Eur, t);

11.4. pagal DR-1 ataskaitos formą – verslinės žvejybos veiklą vykdžiusių laivų veiklos pajamų pagal atskiras grupes, su jomis susijusios degalų, darbo užmokesčio, laivo remonto ir priežiūros, kapitalo nusidėvėjimo, kitų kintamų ir pastovių išlaidų, verslinės jūrų žvejybos įmonės balanso ir darbuotojų užimtumo rodiklių vertes (Eur, t).

VI SKYRIUS

DUOMENŲ RINKIMAS IR APDOROJIMAS

12. Duomenų pagal ataskaitų ŽP-1, Ž-4, ŽF-1 ir DR-1 formas rinkimą ir tvarkymą valstybės įmonė Žemės ūkio duomenų centras (toliau – Centras) organizuoja vadovaudamasi duomenų teikimo organizavimo, patikros, tvarkymo, suvestinių ataskaitų rengimo, teikimo Europos Komisijai, kitoms Europos Sąjungos ir Lietuvos Respublikos valstybinėms institucijoms ir informacijos skelbimo procesus reglamentuojančiais vidaus dokumentais.

13. Žuvininkystės duomenų teikėjai (toliau – duomenų teikėjai) ataskaitas pagal Ž-4, ŽP-1, ŽF-1 ir DR-1 formas pateikia Taisyklių 8–10 punktuose nustatytais terminais ir naudojant Taisyklių 13 punkte nustatytas technologines priemones.

14. Informacijai pagal atskirus segmentus apie Baltijos jūros priekrantėje žvejojančių laivų iškrautos produkcijos vertę ir kiekį, atviroje Baltijos jūroje ir tolimuosiuose jūrų vandenyse žvejojančių laivų žuvų sugautą kiekį, žvejybos dienas ir naudotus įrankius, parengti naudojami Ž-1 ir Ž-2 ataskaitų duomenys.

15. Žvejojančių laivų pajėgumų techninė informacija: pavadinimas, laivo numeris, pagaminimo metai, bendras ilgis, talpa GT, galia kW ir pagrindiniai žvejybos įrankiai, gaunama iš Žvejojančių jūrų vandenyse laivų duomenų sistemos.

VII SKYRIUS

DUOMENŲ KOKYBĖS KONTROLĖ

16. Duomenų pagal ataskaitų Ž-4, ŽP-1, ŽF-1 ir DR-1 formas kokybės kontrolę atlieka Centras pagal Taisyklių IV skyriuje nustatytą tvarką.

VIII SKYRIUS

TAIKOMI METODAI IR RODIKLIŲ SKAIČIAVIMO PAAIŠKINIMAI

17. Tyrimui naudojamas ištisinio tyrimo metodas.

18. Informacija rengiama grupuojant bei sumuojant duomenų teikėjų pateiktus duomenis pagal teisės aktuose ar informacijos užklausoje nustatytas grupavimo sąlygas.

19. Ataskaitų DR-1 ir ŽF-1 pagrindu parengiama informacija Europos Komisijai pagal ataskaitų formas: dcf_Income; dcf_Expenditure; dcf_Employment; dcf_CapVal; dcf_FishEnt; dcf_Pro_main ir dcf_Effort, dalis apie sunaudotų degalų laivyne kiekį parengiama pagal Europos Komisijos Jungtinių tyrimų centro oficialiajame tinklalapyje <https://datacollection.jrc.ec.europa.eu/data-calls> pateiktus rodiklius ir informacijos rengimo aprašus, duomenų tvarkymo procedūras bei skaičiavimo metodikas.

20. Ataskaitų ŽP-1, Ž-4 ir DR-1 pagrindu parengta informacija Jungtinių tautų maisto ir žemės ūkio organizacijai (FAO) pagal ataskaitų formas: Lithuania_440_FISHSTAT_AQ; Lithuania_440_AQ_NS1; Lithuania_440_DNC; Lithuania_440_FM ir Lithuania_440_FC1, parengiama pagal jose pateiktą ataskaitų pildymo aprašą.

21. Ataskaitos Ž-4 pagrindu parengta informacija Europos Sąjungos statistikos tarnybai (Eurostatui) pagal ataskaitų formas: FISH_AQ2A_A; FISH_AQ2B_A; FISH_AQ3_A; FISH_AQ4_A ir FISH_AQ5_A3, parengiama ir pateikiama pagal Eurostato parengtą akvakultūros duomenų rinkimo metodiką, prieinamą registruotiems vartotojams tinklalapyje <https://circabc.europa.eu>.

IX SKYRIUS NAUDOJAMOS KOMPIUTERIŲ PROGRAMOS

22. Tyrimo duomenų bazė, duomenų įvedimo ir kontrolės programa sukurta naudojant ORACLE. Duomenų analizė atliekama naudojant *MS Excel* programą.

23. Informacija rengiama naudojant *MS Excel* programą.

X SKYRIUS INFORMACIJOS NAUDOTOJAMS PATEIKIAMA INFORMACIJA

24. Statistinė informacija skelbiama Centro statistinės informacijos skelbimo kalendoriuje (skelbiamas viešai) nustatytais terminais ir nustatytoje informacijos skelbimo vietose.

25. Statistinė informacija teikiama Lietuvos žemės ūkio ir maisto produktų rinkos informacinės sistemos valdytojui, Europos Komisijai ir kt. institucijoms Taisyklės nurodytais terminais.

26. Informacija teikiama pagal užklausas Centro vidaus teisės aktų nustatyta tvarka.

XI SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

27. Pasikeitus Metodikoje nurodytiems teisės aktų reikalavimams, taikomos šių teisės aktų aktualių redakcijų nuostatos.

28. Pasikeitus Metodikos 5 punkte nurodytiems teisės aktų reikalavimams Metodika yra peržiūrima ir, esant poreikiui, keičiama.

29. Duomenų tvarkytojas privalo užtikrinti duomenų konfidencialumą, tvarkyti jų apskaitą ir duomenis saugoti, kaip nurodyta Taisyklių VI skyriuje.